

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ЭРДЭНЭБҮРЭН СУМЫН СОЁЛЫН ТӨВИЙН 2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Аудитын код: ХОА-2021/73/СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Ховд хот
2021 он

Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар

Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh
@audit.gov.mn

Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн

Утас: 70432545 Цахим хаяг:
Tsetsegsuren.A@audit.gov.mn

Хоо өрлөгийн үрс аудит ХХК

Аудитор: А.Оюундэлгэр

Утас: 99306289 Цахим хаяг: a_oyund @yahoo.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	3
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	8
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	Error! Bookmark not defined.
3. Аудитын тайлан.....	9
3.1. Ерөнхий зүйл.....	9
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	9
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, дотоод хяналт	10
3.4. Материаллаг байдал	10
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд	11
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт	12
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл.....	13
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	13
3.9. Аудитын илрүүлэлт.....	13
Залруулсан алдаа.....	13
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил ..	Error! Bookmark not defined.
Аудитын зөвлөмж.....	Error! Bookmark not defined.
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд	13
4. Менежментийн захидал	13
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	14

1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
В4000 Цэмбэгарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433081, Факс: 976-70433081
E-mail: khovd@audit.gov.mn

ЭРДЭНЭБҮРЭН СУМЫН СОЁЛЫН
ТӨВИЙН ЭРХЛЭГЧ Д.ДАВААДОРЖ ТАНАА

2021.02.01 № 2/16
танай _____ -ны № _____ -т

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Мөст сумын Соёлын төвийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Эрдэнэбүрэн сумын Соёлын төвийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлтийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг материаллаг зүйлсийн хувьд Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББОУС-д нийцүүлж Сангийн сайдын баталсан бодлого, журам, зааврын дагуу үнэн, бодитой, шударга илэрхийлсэн тул зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргаж байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитаар Эрдэнэбүрэн сумын Соёлын төвийн 2020 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэлийн хөтлөлт, программ хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан.

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

Үүрэг хариуцлага

Төсвийн захирагч нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, түүнтэй нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Х.БОЯДБААТАР

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>10,132,405.00</u>	<u>11,399,845.49</u>
33	АВЛАГА		286,048.49
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	268,121.29
335	Бусад авлага	-	17,927.20
3351	Байгууллагаас авах авлага	-	17,927.20
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	10,132,405.00	11,113,797.00
354	Хангамжийн материал	10,132,405.00	11,113,797.00
35410	Бичиг хэргийн материал	286,211.00	286,211.00
35420	Аж ахуйн материал	1,835,183.00	2,816,575.00
35470	Бусад хангамжийн материал	8,011,011.00	8,011,011.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>580,818,217.79</u>	<u>569,576,210.51</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	580,818,217.79	569,576,210.51
392	Биет хөрөнгө	565,102,217.79	552,610,210.51
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	558,811,686.00	558,811,686.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(18,281,221.08)	(29,312,454.84)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	43,101,797.00	44,359,212.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(38,335,653.00)	(40,360,298.64)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	29,063,108.00	29,323,108.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(24,256,103.13)	(25,642,646.01)
39217	Ном	14,998,604.00	15,431,604.00
393	Биет бус хөрөнгө	15,716,000.00	16,966,000.00
39301	Програм хангамж	-	1,250,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	15,716,000.00	15,716,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>590,950,622.79</u>	<u>580,976,056.00</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>204,320.99</u>	<u>206,019.18</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	204,320.99	206,019.18
413	Өглөг	204,320.99	206,019.18
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	204,320.99	206,019.18
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>590,746,301.80</u>	<u>580,770,036.82</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	590,746,301.80	580,770,036.82
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	398,566,048.00	398,566,048.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-47394409.20	-57370674.18
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-47394409.20	-47394409.20
	Тайлант үеийн үр дүн		-9976264.98
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	239,574,663.00	239574663.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>590,950,622.79</u>	<u>580,976,056.00</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	77,099,100.00	90,115,915.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,500,000.00	3,470,915.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,500,000.00	3,470,915.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,500,000.00	
1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,500,000.00	-
1E+06	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого		3125415.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-БМ		345500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	74,599,100.00	86,645,000.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	74,599,100.00	-
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	74,599,100.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	300,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	300,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	-	85,345,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	-	85,345,000.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	-	1,000,000.00
133004	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт	-	1,000,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	93,542,845.98	100,092,179.98
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	93,542,845.98	100,092,179.98
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	90,749,845.98	99,962,179.98
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	42,496,320.99	53,137,767.00
210101	Үндсэн цалин	39,996,320.99	53,137,767.00
210102	Нэмэгдэл	2,500,000.00	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	5,286,400.00	6,642,221.90
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,594,800.00	4,516,710.90
210202	Тэтгэмжийн даатгал	422,900.00	531,377.75
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	338,300.00	425,102.19
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	84,600.00	106,275.56
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	845,800.00	1,062,755.50
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	20,375,700.00	20,343,960.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	453,600.00	613,872.80
210302	Түлш, халаалт	19,872,100.00	19,680,088.00
210303	Цэвэр, бохир ус	50,000.00	50,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	695,800.00	4,015,853.00
210401	Бичиг хэрэг	99,800.00	1,575,853.00
210402	Тээвэр, шатахуун	200,000.00	588,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	54,000.00	-
210404	Ном, хэвлэл	60,000.00	400,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	282,000.00	-

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	592,500.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	-	859,100.00
2105	Нормативт зардал	48,000.00	31,958.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	48,000.00	31,958.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	354,000.00	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	100,000.00	-
210604	Урсгал засвар	254,000.00	-
2107	Томилолт, зочны зардал	47,000.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	47,000.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,137,000.00	340,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,000,000.00	250,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	137,000.00	90,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,309,624.99	15,450,419.28
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	927,840.68	1,007,997.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	15,381,784.31	14,442,422.28
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,793,000.00	130,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,793,000.00	130,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	2,493,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000.00	130,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(16,443,745.98)	(9,976,264.98)
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(16,443,745.98)	(9,976,624.98)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

6363	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	58487696	86,645,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1045396	86,645,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	300,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого		
1E+05	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1045396	300,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	-	85,345,000.00
1E+05	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	-	85,345,000.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	-	1,000,000.00
1E+05	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт	-	1,000,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	57487696	86,645,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	57487696-	86,645,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	57487696	86,345,000.00

2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	43603800	52,252,612.00
2E+05	Үндсэн цалин	36777100	46,694,250.00
2E+05	Нэмэгдэл	6826700	5,558,362.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	5233500	7,028,100.00
2E+05	Тэтгэврийн даатгал	3488400	4,945,700.00
2E+05	Тэтгэмжийн даатгал	436000	520,600.00
2E+05	ҮОМШӨ-ний даатгал	348800	416,500.00
2E+05	Ажилгүйдлийн даатгал	87200	104,100.00
2E+05	Эрүүл мэндийн даатгал	872100	1,041,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	4864000	21,274,388.00
2E+05	Гэрэл, цахилгаан	453500	544,300.00
2E+05	Түлш, халаалт	4360500	19,680,088.00
2E+05	Цэвэр, бохир ус	50000	1,050,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	701396	656,000.00
2E+05	Бичиг хэрэг	60000	60,000.00
2E+05	Тээвэр, шатахуун	245396	200,000.00
2E+05	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	54000	54,000.00
2E+05	Ном, хэвлэл	60000	60,000.00
2E+05	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	282000	282,000.00
2105	Нормативт зардал	48000	48,000.00
2E+05	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	48000	48,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	254000	354,000.00
2E+05	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл		100,000.00
2E+05	Урсгал засвар	254000	254,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	47000	147,000.00
2E+05	Дотоод албан томилолт	47000	147,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2627000	3,174,900.00
2E+05	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2490000	3,037,900.00
2E+05	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	137000	137,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	110000	1,410,000.00
2E+05	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	110000	1,410,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		300,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		300,000.00
2E+05	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		300,000.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайла

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	382,850,048.00	10,790,924.00	(63,535,575.32)	330,105,396.68
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	382,850,048.00	10,790,924.00	(63,535,575.32)	330,105,396.68
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	228,783,739.00	-	228,783,739.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	15,716,000.00	-	-	15,716,000.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	32,584,912.10	32,584,912.10
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	398,566,048.00	239,574,663.00	(30,950,663.22)	607,190,047.78
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	398,566,048.00	239,574,663.00	(30,950,663.22)	607,190,047.78
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	398,566,048.00	239,574,663.00	(30,950,663.22)	607,190,047.78
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(9,976,264.98)	(9,976,264.98)
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	398,566,048.00	239,574,663.00	(40,926,928.20)	597,213,782.80

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	0.00	87336300.00	85345000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	0.00	87336300.00	85345000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	0.00	87036300.00	85045000.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0.00	0.00	52060600.00	52060600.00
210101	Үндсэн цалин	0.00	0.00	45729500.00	46502238.00
210102	Нэмэгдэл	0.00	0.00	6331100.00	5558362.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	0.00	0.00	7028100.00	7028100.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	0.00	0.00	4945500.00	4945700.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	0.00	0.00	520800.00	520600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0.00	0.00	415800.00	416500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0.00	0.00	103800.00	104100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	0.00	0.00	1042200.00	1041200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	0.00	0.00	21466400.00	21466400.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	0.00	0.00	544300.00	544300.00
210302	Түлш, халаалт	0.00	0.00	19872100.00	19872100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	0.00	0.00	1050000.00	1050000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	0.00	0.00	656000.00	656000.00
210401	Бичиг хэрэг	0.00	0.00	60000.00	60000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	0.00	0.00	200000.00	200000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	-	-	54,000.00	54,000.00
210404	Ном, хэвлэл	-	-	60,000.00	60,000.00

210405	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	-	282,000.00	282,000.00
2105	Нормативт зардал	-	-	48,000.00	48,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	-	48,000.00	48,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	-	354,000.00	354,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	-	100,000.00	100,000.00
210604	Урсгал засвар	-	-	254,000.00	254,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	-	-	147,000.00	147,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	-	-	147,000.00	147,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	-	5,166,200.00	3,174,900.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	-	5,029,200.00	3,037,900.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	-	137,000.00	137,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	-	110,000.00	110,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	-	110,000.00	110,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	-	300,000.00	300,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	-	300,000.00	300,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	-	300,000.00	300,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	-	-	85,345,000.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	-	-	85,345,000.00
132	Орон нутгийн төсвөөс	-	-	-	85,345,000.00

3.АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. Ерөнхий зүйл

Эрдэнэбүрэн сумын Соёлын төвийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг төсвийн шууд захирагч,соёлын төвийн эрхлэгч Дашзэвэг овогтой Даваадорж танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд анхан шатны баримтын иж бүрдлийг хангах, И баримтаар гүйлгээ хийх талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 01 дүгээр сарын 27-наас 2021 оны 01 дүгээр сарын 29–ны хооронд Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын байгууллагатай гэрээ байгуулж Хоо Өрлөгийн үрс аудит ХХК захирал аудитор А.Оюундэлгэр хариуцаж хэрэгжүүлэв.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Соёл урлагийн үйлчилгээг орчин үеийн ололт,амжилттай хослуулан хөгжүүлж, хүн амд хүргэх нийтийн соёлын үйлчилгээний чанар хүртээмж үр нөлөөг

дээшлүүлэх зорилт дэвшүүлэн дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн ажиллажээ. Үүнд:

- *Соёлын талаар төрөөс баримталж байгаа бодлого шийдвэрийг нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд хэрэгжүүлэх*
- *Иргэдэд соёлын боловсрол олгох*
- *Соёлын биет болон биет бус өвийг өвлүүлэн үлдээх түгээн дэлгэрүүлэх*
- *Хүүхэд багачуудын авьяас чадварыг нээн илрүүлэх*
- *Иргэний болон гоо зүйн хүмүүжил төлөвшүүлэх, тэдний оюуны болон соёлын хэрэгцээг хангах*

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- *Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоолоор “Төрийн албан хаагчийн цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай”*
- *Засгийн газрын 2020 оны 11 дүгээр сарын 183 тоот “бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай”*
- *Засгийн газрын 2020 оны 1 дүгээр сарын 10 тоот “төрийн болон орон нутгийн өмчийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай*

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Тус байгууллага нь санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

2020 онд Ховд аймгийн Санхүү хяналт, аудитын албанаас хяналт шалгалт хийгдэж бүжгийн багш О. Сурахбаяр соёлын тэргүүний ажилтан цол тэмдгээр шагнуулахад дагалдах мөнгөн шагнал 70.0 мянган төгрөг дутуу олгосныг нөхөж олгосон, бараа материал, үндсэн хөрөнгөнд 8 төрлийн 1862,9 мянган төгрөгийг орлогод авсан. Цэцэг сумын Соёлын төвд ойгоор нь хандив 240,0 мянган төгрөг өгснийг төлүүлэх акт тавьсан. 2020 оны 12 дугар сарын 25-нд холбогдох 4 хүнээс авч Санхүү хяналт, аудитын албаны дансанд тушаасан. Н.Тувшингэрэл 369.0 мянган төгрөг, О.Сурахбаяр 882.0 мянган төгрөгийн төлбар тавигдсаныг 100 хувь барагдуулсан. Санхүүгийн хяналт, аудитын албанаас тавьсан акт байгууллагын өдөр тутмын гүйлгээнд сумын төрийн сангийн мэргэжилтэн хяналт хэрэгжүүлэн ажилласан байна. .

Байгууллагын дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд БАГА гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зарлага сонгож, эрсдэлийн түвшинг “ дунд ” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2019 оны жилийн эцсийн тайлангийн нийт зардал 76250.5 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 762.5 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцлоо.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн 100092.2 мянган төгрөгөөр нийт зардлаас 1 хувиар 1000.9 мянган төгрөгөөр тооцлоо.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Эрдэнэбүрэн сумын Соёлын төвийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 9974.6 мянган төгрөгөөр буюу 1.2 хувиар буурсан байна. Энэ нь үндсэн хөрөнгийн элэгдэлтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө			
Авлага	0	286.0	286.0
Урьдчилгаа			
Бараа материал	10132.4	11113.8	981.3
Үндсэн хөрөнгө	580.818.2	552610.2	11242.0
Биет бус хөрөнгө	15716.0	16966.0	
Нийт хөрөнгө	590950.6	580976.0	-9974.6
Өр төлбөр	204.3	206.0	2.0
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	590746.3	580770.0	-9976.2
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	590950.6	580976.0	-9974.6

Авлага данс 2020 оны эцэст 286.0 мянган төгрөгний үлдэгдэлтэй байгаа нь нийгмийн даатгалын шимэтгэл илүү төлсөн авлага 145.0 мянган төгрөг, урамшууллаас хувь хүний орлогын албан татвар суутгаагүй авлагаар 123.0 мянган төгрөг, Цахилгааны төлбөрөөс 18.0 мянган төгрөг илүү төлсөн.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 11113.7 мянган төгрөг болж 981.3 мянган төгрөгөөр өссөн. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд 2020 онд бичиг хэрэг 170.0 аж ахуй материал 1533.5 мянган төгрөг байна.

Үндсэн хөрөнгө оны дансны үлдэгдэл барилга байгууламж 558811.6 мянган төгрөг, машин тоног төхөөрөмж 43101.9 мянган төгрөг, тавилга эд хогшил 29063.1 мянган төгрөг, биет бус хөрөнгө 15716.0 мянган төгрөг номын фонд 14998.6 мянган төгрөг, тайлант онд машин тоног төхөөрөмж үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого 1257.4 мянган төгрөг тавилга эд хогшил үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 260.0 мянган төгрөг, номын фонд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 358.0 худалдаж авсан 75.0 мянган төгрөг, программ хангамж үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 1250.0 мянган төгрөг 2020 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар барилга байгууламж 558811.6 мянган төгрөг, машин тоног төхөөрөмж 44359.2 мянган төгрөг, тавилга эд хогшил 29329.1 мянган төгрөг, биет бус хөрөнгө 15716.0 мянган төгрөг номын фонд 15431.6 мянган төгрөг прагром хангамж 1250.0 мянган төгрөг болж нийт 664891.6 мянган төгрөг 2020 оны 12-р сарын 31-ны нийт элэгдэл 95315.3 мянган төгрөг хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 569576.2 мянган төгрөг болсон.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 590950.6 мянган төгрөг болж өмнөх оноос өөрчлөгдөөгүй байна.

Тус байгууллагын 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх .оноос 100092.1 мянган төгрөгөөр буюу 10 хувиар өссөн байна.

үзүүлэлт	Санхүүгийн тайлангаарх		Төсвийн гүйцэтгэлээрх		МГ, ТГТ-ийн зөрүү
	Мөнгөн гүйлгээний тайлан	Үр дүнгийн тайлан	Төсвийн хэлбэлзлийн тайлан	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	
А	1	2	3	4	8
Үйл ажиллагааны мөнгөн орлогын дүн	86645.0	90115.9	85345.0	85345.0	1991.3
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	85345.0	85345.0	85345.0	85345.0	1991.3
Өөрийн орлого					-

Тайлант жилд орон нутгийн санхүүгийн дэмжлэгээр 87336.3 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авахаас, гүйцэтгэлээр 85345.0 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч 1991.3 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Өөрийн орлогын 2500.0 мянган төгрөгний орлого орохоос Ковид 19 холбогдолтой өөрийн орлого бүрдээгүй байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй. Тайлант жилд нэмэлт дансаар 1300.0 мянган төгрөгийн гүйлгээ хийгдсэн байна.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 87336.3 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 87336.3 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 1991.3 мянган төгрөгөөр бууруулж 85345.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 10 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 87336.3 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 85345.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс үндсэн үйл ажиллагааны орлогоор санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 85345.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлого, нийт 85345.0 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 85345.0 мянган төгрөгийг зарцуулж 1991.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 85345.0 мянган төгрөг буюу 97.7 хувьтай байгаа нь бусдаар гүйцэтгүүлэх ажил үйлчилгээний зардлыг 1991.3 мянган төгрөгөөр хэмнэсэнтэй холбоотой байна.

Нийт 1 хөтөлбөрийн 10 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхэд 85345.0 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг зарцуулахаас 1 зардлын хэмнэлтээс 1991.3 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэгийг буцаан төвлөрүүлсэн.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн

гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй. Тайлант онд 1300.0 мянган төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авсан байна.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 146 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан хугацаа хоцорсон 5 мэдээлэл 8 сарын 25-ны хагас жилээр тодотгосон төсвийн мэдээлэл оруулаагүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Аудитаар тус байгууллагад нярвын тайланг цаг тухай бүр гаргаж хэвшүүлэх зөвлөмжийн хэрэгжилт 100 хувьтай байна.

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 541.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 541.8 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, анхан шатны бүртгэлийн их бүрдэл дутуу, И баримтаар гүйлгээ хийхийг зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

- 2020 оны жилийн эцсийн тайланд ажилчдад олгосон урамшууллаас хүн амын орлогын татвар суутгаагүй 110,5 мянган: шатахууны зардлыг түлш халаалтын зардал тооцсон 530,8 мянган төгрөг тооцсон байна.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Анхаарал татахуйц асуудал байхгүй байна.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

Зардлын данстай холбоотой асуудал

- 1.1. **Илрүүлэлт:** Татварын нэгдсэн системд холбогдсон бизнес эрхлэгч, аж ахуйн нэгжээс хэвлэсэн төлбөрийн баримт дутуу байна.
- 1.2. **Эрсдэл:** тайлан буруу илэрхийлэгдэх, хуурамч зарлага гаргах
- 1.3. **Өгсөн зөвлөмж:** Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.1.4.хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар, эсхүл анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил, гүйлгээг бүртгэхгүй байх зарчмыг баримтлан

1.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 6 дугаар сарын 15 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн/ мян.төг/	Аудитын байгуул- лагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	2020 оны урамшууллаас ХХАОТ- дутуу суутгасан	110.6	залруулга	Эрдэнэбүрэн сумын соёлын төвийн эрхлэгч	Д.Даваадорж Н.Гүнжинлхам
2	2020 оны шатахууны зардал	530.8	залруулга	Эрдэнэбүрэн сумын соёлын төвийн эрхлэгч	Д.Даваадорж Н.Гүнжинлхам
3	АШБ бүрдүүлбэр дутуу И баримт байхгүй		Зөвлөмж	Эрдэнэбүрэн сумын соёлын төвийн эрхлэгч	Д.Даваадорж Н.Гүнжинлхам
	ДҮН	641.4			

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР